

FRITT ORD

**Årsregnskap
2021**

Aktivitetsregnskap for perioden

1. januar til 31. desember

	Noter	2021 (mill. kr.)	2020 (mill. kr.)
Anskaffelse av midler			
Finans- og investeringsaktiviteter			
Mottatt aksjeutbytte		7,1	8,4
Realisert gevinst ved salg av verdipapirer		182,3	53,5
Realisert tap ved salg av verdipapirer		(0,5)	(0,6)
Renteinntekter		25,7	17,5
Ned-/oppskrivning finansielle anleggsmidler		0,0	14,0
Verdiendring finansielle instrumenter		186,8	177,2
Verdiendring private equity-investeringer	2	144,2	104,7
<i>Sum anskaffelse av midler</i>		545,5	374,7
Forbrukte midler			
Kostnader til anskaffelse av midler			
Forvaltningskostnad investeringsaktiviteter		2,4	2,5
Bevilgninger til oppfyllelse av formålet			
Bevilget til vedtektsfestede formål	3	120,6	155,2
Kostnader for aktiviteter som oppfyller formålet			
Seminarkostnader/egne initiativer		9,8	11,2
Lønnskostnader	4	16,7	14,1
Avskrivning på varige driftmidler	5	0,3	0,4
Annen driftskostnad	4	8,2	5,7
<i>Sum kostnader for aktiviteter som oppfyller formålet</i>		34,9	31,5
<i>Sum forbrukte midler</i>		157,9	189,2
Årets aktivitetsresultat		387,6	185,5
Overført til/(fra) annen formålskapital		387,6	185,5

Balanse pr. 31. desember 2021

Eiendeler

	Noter	2021 (mill. kr)	2020 (mill. kr)
Anleggsmidler			
Formålstjenlige investeringer			
Bygg og innredninger	5	28,0	28,3
Aksjer i European Foundation House	6	7,8	7,8
Investeringer i datterselskaper	7	71,0	71,0
Fordring datterselskap	7	22,4	14,3
Andre fordringer	8	85,8	85,6
<i>Sum formålstjenlige investeringer</i>		215,1	207,0
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i tilknyttede selskaper	9	346,6	324,3
Fordring i tilknyttet selskap	9	2,3	2,3
Investeringer i andre selskaper	10	93,6	75,7
Annen langsiktig fordring	10	60,3	0,0
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		502,7	402,2
<i>Sum anleggsmidler</i>		717,7	609,2
Omløpsmidler			
Fordringer			
Fordringer tilknyttede selskaper	9	3,0	3,0
Diverse fordringer		0,4	1,9
<i>Sum fordringer</i>		3,3	4,9
Investeringer			
Markedsbaserte aksjer og aksjefond	11	1 421,1	1 264,5
Obligasjoner	12	1 055,4	1 020,7
Andre finansielle instrumenter	13	743,3	666,9
<i>Sum investeringer</i>		3 219,7	2 952,1
Kontanter og bankbeholdning	14	47,2	44,4
<i>Sum omløpsmidler</i>		3 270,3	3 001,4
Sum eiendeler		3 988,0	3 610,6

Balanse pr. 31. desember 2021

Formålskapital og gjeld

	Noter	2021 (mill. kr)	2020 (mill.kr)
Formålskapital			
Grunnkapital		1 000,0	1 000,0
Annen formålskapital		2 907,3	2 519,7
<i>Sum formålskapital</i>	15	3 907,3	3 519,7
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		0,7	0,2
Skyldig offentlige avgifter		0,8	0,7
Pensjonsforpliktelse	16	1,4	1,4
Annen kortsiktig gjeld		4,5	6,6
Ikke utbetalte bevilgninger		73,2	82,0
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		80,7	90,9
Sum gjeld		80,7	90,9
Sum formålskapital og gjeld		3 988,0	3 610,6

Restforpliktelser

9, 13

Oslo, 15. juni 2022

Grete Brochmann
Styrets leder

Bård Vegar Solhjell
Nestleder

Christian Bjelland
Styremedlem

Guri Hjeltnes
Styremedlem

Anine Kierulf
Styremedlem

Frank Rossavik
Styremedlem

Sigrun Slaggard
Styremedlem

Knut Olav Åmås
Adm. direktør

Kontantstrømsoppstilling for perioden 1. januar til 31. desember

	2021 (mill. kr)	2020 (mill. kr)
Periodens aktivitetsresultat	387,6	185,5
Netto realisert tap/(gevinst) ved salg av verdipapirer	(181,8)	(52,9)
Urealisert verdiendring	(327,3)	(291,4)
Avskrivninger	0,3	0,4
Bevilget til vedtektsfestede formål	120,6	155,2
Endring i tidsavgrensninger	(69,5)	(8,2)
<i>Tilført fra driften</i>	(70,1)	(11,4)
Finans- og investeringsaktiviteter		
Salg aksjer/andeler/finansielle instrumenter	818,0	541,9
Kjøp aksjer/andeler/finansielle instrumenter	(615,8)	(389,0)
<i>Sum tilført fra investeringsaktiviteter</i>	202,2	153,0
Bevilgninger til oppfyllelse av formålet		
Utbetalte bevilgninger i perioden	(129,3)	(131,1)
<i>Sum utbetalt til til vedtektsfestede formål</i>	(129,3)	(131,1)
Sum likviditetsendringer i perioden	2,8	10,4
Likviditetsbeholdning pr. 01.01.	44,4	34,0
Likviditetsbeholdning pr. 31.12.	47,2	44,4

Noter til regnskapet

31. desember 2021

Generelt

Stiftelsen Fritt Ord er stiftet 7. juni 1974 og er en stiftelse med et ideelt, allmennyttig formål.

1. Regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Stiftelsens investeringer i datter- og tilknyttede selskaper anses for uvesentlig for å bedømme selskapets stilling og resultat, og det er derfor ikke utarbeidet konsernregnskap. Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år, er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Avskrivbare driftsmidler avskrives lineært over antatt levetid. Kontantstrømoppstillingene utarbeidet etter den indirekte metoden. Likviditetsbeholdningen i kontantstrømoppstillingen omfatter kontanter, egne bankinnskudd samt bankinnskudd i mellomregning med forvalterne.

Finansielle omløpsmidler

God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner gjør et unntak fra regnskapslovens regler knyttet til finansielle investeringer. Av hensyn til brukergruppens informasjonsbehov kan finansielle investeringer regnskapsføres til virkelig verdi når følgende vilkår er oppfylt:

- (1) Investeringene er notert på børs eller administreres av en profesjonell kapitalforvalter.
- (2) Virkelig verdi av investeringene kan måles pålitelig.

Finansielle omløpsmidler er i årsregnskapet verdsatt i henhold til dette prinsippet. Børsnoterte aksjer og obligasjoner vurderes til virkelig verdi og er vurdert til børskurs pr. 31.12.21. Valutakursen er basert på Norges Banks sluttkurs pr. 31.12.21.

Finansielle anleggsmidler

Aksjer som klassifiseres som anleggsmidler er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap. Ansvarlig lån vurderes etter pålydende.

Valuta

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta bokføres med kursene på transaksjonstidspunktet. Beregnet ikke realisert kurstap på omløpsmidler og kortsiktig gjeld pr. 31.12. er kostnadsført etter fradrag for urealisert gevinst opp til urealisert tap innen samme valutaslag. Beregnet ikke realisert kurstap pr. 31.12. for langsiktige fordringer og gjeld kostnadsføres; urealisert kursgevinst inntektsføres ikke.

Verdiendring investeringer

Verdiendring består av følgende elementer:

- (1) Urealisert verdiendring på finansielle instrumenter og andre investeringer i løpet av siste regnskapsperiode.
- (2) Tilbakeført urealisert verdiendring på solgte finansielle instrumenter og andre investeringer. Realisert gevinst/tap viser et resultat beregnet ut fra salgssum redusert med historisk kostpris etter FIFO-prinsippet.

Bevilgninger til vedtektsfestede formål

Bevilgninger til vedtektsfestede formål kostnadsføres løpende i overensstemmelse med styrets vedtak.

Skatt

Stiftelsen Fritt Ord er en stiftelse med det ideelle formål å fremme allmennyttig virksomhet. Stiftelsen har ikke erverv som formål og er således fritatt for skatt. Dette fremgår av skattelovens § 2-32.

Skattefritaket omfatter ikke resultatandeler i deltakerliknede selskaper, jfr. Skatteloven §2-32 annet ledd.

Noter til regnskapet 31. desember 2021

2. Skattekostnad

Beregnet skatt relaterer seg til resultatandeler i deltakerliknede selskaper.

	Grunnlag	Sats	Skatt 2021	Skatt 2020
Alminnelig inntekt	3 397 721	22,00 %	747 499	617 459
Andel formue	133 738 734			
Bunnfradrag	10 000			
Skattbar formue	133 728 734	0,15 %	200 501	240 418
Sum betalbar skatt			948 000	857 877

3. Bevilget til vedtektsfestede formål

Bidrag vedtektsfestede formål	117 003 147
Fritt Ord Pris	510 000
Fritt Ords Honnør	100 000
Stipender	2 644 377
Free Media Awards (pressepriser)	301 428
Sum bevilgninger	120 558 952

På stiftelsens hjemmeside, www.fritt-ord.no, gis detaljert oversikt over årets bevilgninger.

Noter til regnskapet

31. desember 2021

4. Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser med mer

	31.12.2021	31.12.2020
Lønn og feriepenger	9 521 019	9 310 333
Premie til tjenestepensjon	2 540 872	1 887 031
Andre ytelser	855 855	542 661
Styrehonorar	1 478 124	1 231 441
Arbeidsgiveravgift	1 938 254	1 673 035
Lønn og sosiale kostnader administrasjonen	16 334 125	14 644 501
Lønnsutgifter ifm. Jubileumsboken	1 185 102	-
Sum Lønn og sosiale kostnader	17 519 227	14 644 501
Herav seminar kostnader	846 238	535 191
Sum lønnskostnader for aktiviteter som oppfyller formålet	16 672 990	14 109 310
Gjennomsnittlig antall årsverk	10,20	9,50
Lønn og annen godtgjørelse til daglig leder:		
Lønn	1 706 565	1 665 821
Premie til tjenestepensjon	270 782	245 859
Andre ytelser	25 210	23 894
Sum lønn og godtgjørelse til daglig leder	2 002 557	1 935 574
Godtgjørelse til styret		
Styrehonorar	1 255 000	1 255 000

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelsetil daglig leder, styreleder eller andre nærstående parter. Det foreligger ingen avtaler for ledende ansatte eller styret om godtgjørelser utover ordinær lønn og styrehonorar.

Kostnadsført honorar til revisor utgjør kr 157 500 inkl. mva. hvorav kr 148 125 gjelder lovpålagt revisjon.

Noter til regnskapet 31. desember 2021

5. Bygg og innredninger

	Andel Sameiet Uranien- borgveien 2	Inventar	Kunst	Sum
Anskaff.kost pr 01.01.	37 100 430	4 265 544	431 800	41 797 774
Tilgang	0	0	0	0
Avgang	0	0	0	0
Akkumulerte avskr.	9 564 020	4 265 544	0	13 829 564
Bokført verdi	27 536 410	-	431 800	27 968 210
Årets avskrivninger	308 156	0	0	308 156
Økonomisk levetid	99 år	5 år	Uendelig	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Avskrives ikke	

Eierandel i sameiet Uranienborgveien 2 utgjør 59 %.

Investeringene er vurdert etter kostmetoden og avskrives planmessig.

6. Aksjer i European Foundation House

	Anskaffelses- tidpunkt	Forr.kontor	Eierandel / Stemmerett	Balanseført verdi
European Foundation House	28.04.2011	Brussel	16,67 %	7 830 000

7. Aksjer i datterselskaper

	Anskaffelses- tidpunkt	Forr.kontor	Eierandel / Stemmerett	Balanseført verdi
Wergelandsv. 29 Holding AS	30.09.2017	Oslo	100,00 %	71 009 013
		Fordring	Årets resultat	Egenkapital
		22 420 217	-1 607 369	70 248 582

Wergelandsv. 29 Holding AS eier 100% av aksjene i Wergelandsv. 29 AS

Noter til regnskapet

31. desember 2021

8. Andre fordringer

<i>Formålstjenlige investeringer/fordringer</i>	Balanseført verdi
Media Development Loan Fund	18 482 182
The Freedom of Speech Foundation UK	67 360 662
Sum formålstjenlige investeringer	85 842 844

9. Investeringer i tilknyttede selskaper

Investeringer i tilknyttede selskaper

	Anskaffelses- tidspunkt	Forr. Kontor	Eierandel / Stemmerett	Balanseført verdi
TKV Invest AS	2008	Oslo	43,55 %	20 000 000
Cernova AS	2005	Bergen	34,00 %	100 000 000
Avern Security Group Holdin	2021	Oslo	18,80 %	195 575 688
Snøhetta AS	2016	Oslo	20,00 %	30 990 490
Sum investeringer i tilknyttede selskaper				346 566 178

Under gitte betingelser har Stiftelsen Fritt Ord en forpliktelse til å yte ytterligere kapitalinnskudd på kr 13 400 000 i TKV Invest AS. Investeringene er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap.

Fordringer på tilknyttede selskap

	31.12.2021	31.12.2020
TKV Invest AS	2 256 976	2 256 976
Cernova AS	2 975 563	2 975 563
Sum fordringer på tilknyttet selskap	5 232 539	5 232 539

Noter til regnskapet

31. desember 2021

10. Investeringer i andre selskaper

	Anskaffelses- tidspunkt	Eierandel	Balanseført verdi
Relog AS	01.07.2021	2,95 %	93 581 340
Sum investering i andre selskap			93 581 340

Investeringene er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap

Fordring Relog AS	60 255 626
-------------------	------------

11. Markedsbaserte aksjer og aksjefond

	kost	verdi	Balanseført verdi
Arctic Norwegian Equities Class D	54 225 622	70 113 028	70 113 028
Arctic Norwegian Value Creation D	75 000 000	107 262 417	107 262 417
Buyandread AS	1 000 000	417 560	417 560
Entra ASA	21 234 289	62 853 859	62 853 859
DEAS Norway Balanced Property Fund AS	70 191 745	72 046 125	72 046 125
Generation Global Equity	39 667 296	297 979 176	297 979 176
Genesis Emerging Markets Investment Company	39 234 163	37 146 294	37 146 294
KLP AksjeNorge Indeks	78 186 697	157 488 955	157 488 955
KLP AksjeVerden Indeks	148 762 761	234 335 935	234 335 935
Nordea Norge Pluss	75 599 399	108 105 324	108 105 324
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	77 165 140	107 298 625	107 298 625
Stewart Investors WW Sustainability VI	63 756 632	96 953 637	96 953 637
T. Rowe Price Global Value Equity Fund Class I10	46 837 080	69 052 971	69 052 971
Sum markedsbaserte aksjer	790 860 823	1 421 053 904	1 421 053 904

Noter til regnskapet

31. desember 2021

12. Obligasjoner

	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Balanseført verdi
Pengemarked			
DnB Likviditet 20 (E)	37 690 510	37 459 580	37 459 580
Storebrand Likviditet	28 719 667	28 632 522	28 632 522
Nordea Kort Obligasjon III	37 665 884	37 834 067	37 834 067
Norske obligasjoner			
Alfred Berg Obligasjon	76 484 039	76 269 244	76 269 244
Danske Invest Norsk Obligasjon	67 588 797	75 191 328	75 191 328
DNB Obligasjon (E)	79 359 206	79 254 773	79 254 773
Nordea Obligasjon III	75 702 361	74 890 561	74 890 561
Pareto Obligasjonsfellesskap	49 801 296	49 540 315	49 540 315
Globale obligasjoner			
Dimensional Global Short Fixed Income NOK	123 000 000	121 702 780	121 702 780
Loomis Sayles Inst Global Corp NOK	44 048 788	45 194 056	45 194 056
Payden Global Short Bond Fund Hdg NOK	120 959 936	123 466 915	123 466 915
Pimco Global Bond ESG Fund NOK	118 771 458	124 343 395	124 343 395
Storebrand Global Obligasjon Hdg NOK	72 200 200	79 640 517	79 640 517
T. Rowe Price Global Aggregate Bond Fund NOK	103 000 000	101 988 476	101 988 476
Sum obligasjoner	1 034 992 142	1 055 408 528	1 055 408 528

Noter til regnskapet

31. desember 2021

13. Andre finansielle instrumenter

	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Balanseført verdi
<i>Utenlandske aksjefond</i>			
AKO Fund Ltd NOK - Class C3	48 169 179	224 420 013	224 420 013
AKO Global Ucits Fund - Class CF	50 000 000	100 762 575	100 762 575
Sum	98 169 179	325 182 588	325 182 588
<i>Private Equity</i>			
Verdane Capital VIII	12 549 258	17 948 593	17 948 593
Verdane Capital IX	19 418 550	37 749 310	37 749 310
Verdane EDDA	20 555 468	34 991 648	34 991 648
Herkules Private Equity Ltd. II	297	297	297
Herkules Private Equity Ltd. III	22 450	22 450	22 450
Herkules Private Equity IV	8 450 247	8 695 775	8 695 775
Norvestor V	1 250 711	1 401 638	1 401 638
North Haven Real Estate Fund	242 412	756 448	756 448
Northzone VIII L.P.	26 751 655	156 950 069	156 950 069
Nordic and Europe Health Investment	921 502	3 294 720	3 294 720
FSN Capital V LP	24 005 095	37 463 523	37 463 523
Argentum Investments Partners	47 101 996	72 488 600	72 488 600
Cubera VIII	20 951 204	46 318 795	46 318 795
Sum	182 220 845	418 081 867	418 081 867
Sum andre finansielle instrumenter	280 390 024	743 264 455	743 264 455

Samlet restforpliktelse knyttet til investeringer i Private Equity (mill. kroner): 43,7

14. Bundne bankinnskudd

Av stiftelsens totale bankinnskudd utgjør kr 358 166 bundne skattetrekksmidler.

15. Formålskapital

Grunnkapital	1 000 000 000
Annen formålskapital	2 519 738 313
Årets aktivitetsresultat	387 578 118
Sum formålskapital	3 907 316 431

16. Pensjonsforpliktelser

Stiftelsen har tegnet tjenestepensjon etter lov om foretakspensjon for alle ansatte. Denne pensjonsforpliktelsen er ikke balanseført. Videre finnes det en pensjonsforpliktelse overfor en tidligere ansatt som er balanseført med 1,4 millioner kroner.

Noter til regnskapet

31. desember 2021

17. Finansiell risiko

Stiftelsens finansielle risiko kan i hovedsak dekomponeres til henholdsvis markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Risikoen klassifiseres som høy, moderat eller minimal.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for endringer i porteføljens verdi på grunn av endringer i renter, aksjekurser, valutakurser og kredittspreader. Stiftelsens investeringsstrategi medfører at stiftelsen statistisk sett vil få en negativ avkastning hvert 4/5. år. Markedsrisikoen klassifiseres som høy i ett enkelt år, men moderat ut fra stiftelsens langsiktige investeringshorisont.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som følge av at utstedere av renteinstrumenter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser. Kredittrisiko i obligasjonsporteføljen overvåkes blant annet ved bruk av kredittvurdering. Stiftelsens investeringer i obligasjoner medfører at stiftelsens kredittrisiko klassifiseres som moderat/høy.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at stiftelsen ikke vil kunne oppfylle sine forpliktelser etterhvert som de forfaller. Stiftelsen har i hovedsak bare prosjektorienterte forpliktelser som kun oppstår av styrets egne vedtak. Styret bestemmer således selv omfanget av disse forpliktelsene. Styret vurderer likviditeten som god og på grunnlag av ovennevnte